3° Πανελλήνιο Συνέδριο
Ιατρικής Φυσικής

27° Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο
Ακτινολογίας

Βιοηθική και Κλινική Απόφαση:
Η Εμπειρία μιας Διεπιστημονικής Παρέμβασης σε Νοσοκομειακό Περιβάλλον

Μαρία Ανθή Κουρή[1,6,7], Θεανώ Μαρίνα Αξακάλη[1,7], Παναγιώτης Βαρελάς[1], Ιωάννης Ζαχαρόπουλος[4,5], Ευαγγελία Κουνάδη[1], Παναγιώτης Γεωργάκης[1], Θεοφάνης Παπάς[1], Ιωάννης Τσιαφούτης[1], Ρωξάνη Φράγκου[2], Αλεξάνδρα Τσαρούχα[3], Αναστάσιος Καρανδρέας[3], Αντώνιος Π. Στεφανογιάννης[1]

1. Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Κοργιαλένειο–Μπενάκειο» Ε.Ε.Σ., Αθήνα, Ελλάδα.
2. Νομική Σχολή, Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή, Ελλάδα.
3. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ) στη «Βιοηθική», Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή, Ελλάδα (Επιστημονικά Υπεύθυνη και Διευθύντρια: Αλεξάνδρα Τσαρούχα).
4. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα.
5. Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος» (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»), Αγία Παρασκευή, Αττική, Ελλάδα.
6. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ιατρικής Φυσικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο «Αττικόν», Αθήνα, Ελλάδα.
7. Εργαστήριο Ακτινοφυσικής, Τεχνολογίας Υλικών και Βιοϊατρικής Απεικόνισης (ΑΚΤΥΒΑ), Τμήμα Μηχανικών Βιοϊατρικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Αθήνα, Ελλάδα.

30, 31 ΟΚΤ + 1 ΝΟΕ
2 0 2 6

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
- ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑ

Οργάνωση

ΕΦΙΕ
Ένωση Φυσικών Ιατρικής Ελλάδος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ

Εισαγωγή

Η αυξανόμενη πολυπλοκότητα της σύγχρονης κλινικής πρακτικής και η ταχεία ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών υγείας
αναδεικνύουν τη **Βιοηθική** ως αναπόσπαστο στοιχείο της τεκμηριωμένης κλινικής λήψης αποφάσεων

➡ θεμέλιο τις τέσσερις βασικές αρχές της: **Αυτονομία, Ευεργεσία, Μη Βλάβη και Δικαιοσύνη**

Η εκπαίδευση στη Βιοηθική παραμένει συχνά
- αποσπασματική
- περιορισμένη σύνδεση της θεωρητικής γνώσης με τα πραγματικά ηθικά διλήμματα της καθημερινής νοσοκομειακής πρακτικής

Η **1η Διημερίδα Βιοηθικής του Γ.Ν.Α. «Κοργιαλένειο–Μπενάκειο» Ε.Ε.Σ.** οργανώθηκε ως εκπαιδευτική παρέμβαση, συνδυάζοντας επιστημονική τεκμηρίωση, σύγχρονες βιοηθικές προκλήσεις και βιωματική προσέγγιση πραγματικών κλινικών διλημμάτων.

Μέθοδοι & Υλικά

1 Σχεδιασμός εκπαιδευτικής παρέμβασης

1η Διημερίδα Βιοηθικής
Γ.Ν.Α. «Κοργιαλένειο–Μπενάκειο» Ε.Ε.Σ.

- 21 εισηγητές (διεπιστημονική ομάδα)
- 2 ημέρες
- Σύγχρονα βιοηθικά ζητήματα
- 2 βιωματικά εργαστήρια με πραγματικά κλινικά διλήμματα

2 Συμμετέχοντες

Επαγγελματίες υγείας και συναφών επιστημών

Συμμετείχαν

- **40** πριν την εκπαίδευση (T0)
- **34** μετά την εκπαίδευση (T1)
- Πλειονότητα με εμπειρία **>10 ετών**

3 Αξιολόγηση γνώσεων

Δομημένο ερωτηματολόγιο
(ανάπτυξη από τους 21 εισηγητές)

Πριν την εκπαίδευση (T0)
Αρχική αξιολόγηση γνώσεων

Μετά την εκπαίδευση (T1)
Επανοαξιολόγηση γνώσεων

- Βασικές βιοηθικές αρχές
- Εφαρμογή σε κλινικά διλήμματα
- Σύγχρονα θεματικά πεδία (π.χ. νανοϊατρική, υποβοηθούμενη διαβίωση)

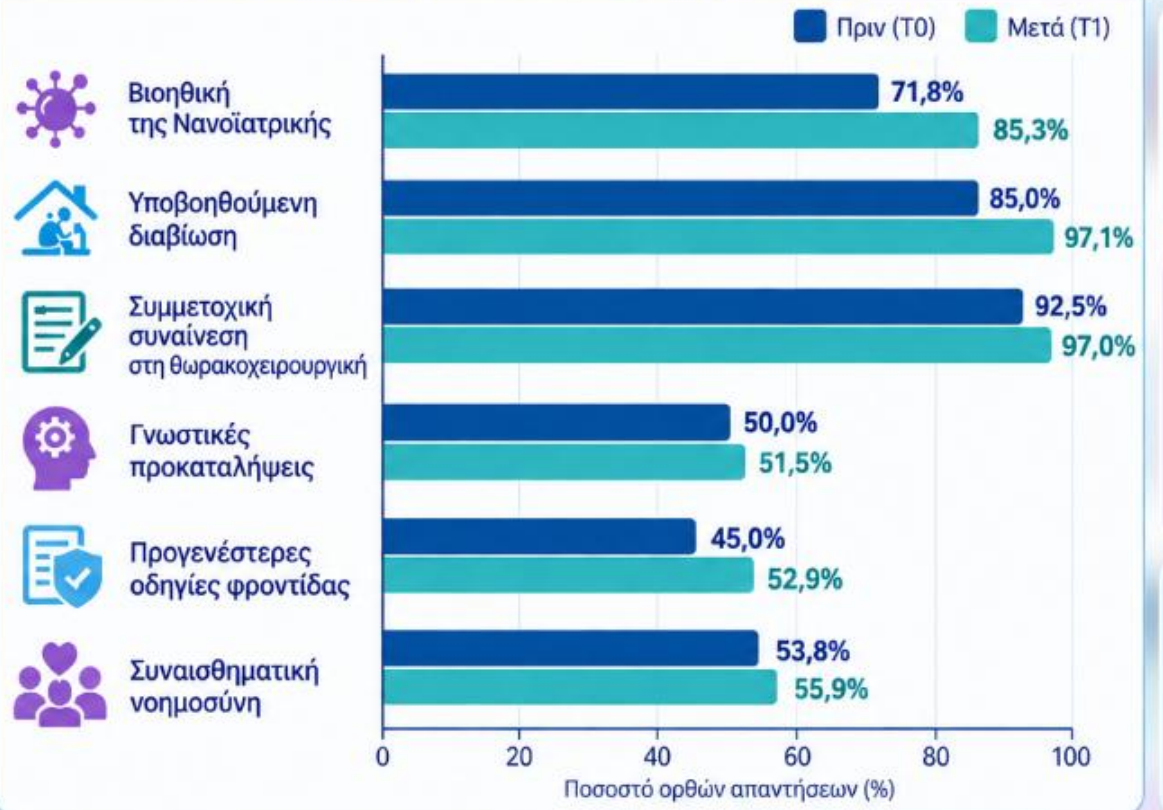
4 Ανάλυση δεδομένων

- Σύγκριση ποσοστών ορθών απαντήσεων πριν και μετά την εκπαίδευση
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικής επίδρασης ανά θεματική ενότητα
- Ανάδειξη πεδίων που απαιτούν περαιτέρω εκπαιδευτική ενίσχυση

Αποτελέσματα

Η εκπαιδευτική παρέμβαση ανέδειξε **υψηλά ποσοστά ορθών απαντήσεων** σε θεματικές άμεσα συνδεδεμένες με την κλινική πρακτική, καθώς και διαφοροποιήσεις στην εκπαιδευτική επίδραση ανά θεματική ενότητα

Ποσοστά ορθών απαντήσεων ανά θεματική ενότητα

Κύρια ευρήματα

Μεγαλύτερη βελτίωση
Βιοηθική της Νανοϊατρικής
71,8% → 85,3%
(+13,5 ποσοστιαίες μονάδες)

Υψηλότερα ποσοστά μετά την εκπαίδευση

Συμμετοχική συναίνεση	**97,0%**
Διαμεσολάβηση	**97,1%**
Υποβοηθούμενη διαβίωση	**97,1%**
Ηθικά διλήμματα επαγγελμάτων	**91,2%**

Πεδία που χρειάζονται περαιτέρω ενίσχυση

Γνωστικές προκαταλήψεις	**50,0% → 51,5%**
Προγενέστερες οδηγίες φροντίδας	**45,0% → 52,9%**
Συναισθηματική νοημοσύνη	**53,8% → 55,9%**

Συνοπτικά ευρήματα

Συνολική αύξηση ποσοστού ορθών απαντήσεων
67,7% → 75,9%
(+8,2 ποσοστιαίες μονάδες)

Υψηλός τελικός βαθμός γνώσεων σε κλινικά σχετικές θεματικές ενότητες
91–97%
(μετά την εκπαίδευση)

Στοχευμένη εκπαιδευτική ενίσχυση απαιτείται σε θεματικές που σχετίζονται με γνωστικές προκαταλήψεις, προγενέστερες οδηγίες και συναισθηματική νοημοσύνη

T0: πριν την εκπαίδευση (n = 40) · T1: μετά την εκπαίδευση (n = 34). Τα ποσοστά αφορούν ορθές απαντήσεις ανά θεματική ενότητα.

Συμπεράσματα

Η αξιολόγηση της 1ης Διημερίδας Βιοηθικής του Γ.Ν.Α. «Κορυαλένειο–Μπενάκειο» Ε.Ε.Σ

- **θετική εκπαιδευτική επίδραση** ⇒ βελτίωση των γνώσεων σε επιλεγμένες θεματικές ενότητες
- πεδία περιορισμένης βελτίωσης ⇒ ανάγκη για **συνεχιζόμενη, στοχευμένη και βιωματική εκπαίδευση** τ

Βιβλιογραφία

1.Beauchamp TL, Childress JF. Principles of Biomedical Ethics. 8th ed. Oxford University Press; 2019.

2.González-Blázquez FJ, Ruiz-Hontangas A, López-Mora C. Bioethical knowledge in students and health professionals: a systematic review. Front Med (Lausanne). 2024;11:1252386. doi:10.3389/fmed.2024.1252386.

3.Moreira F, Teixeira P, Leão C. Effectiveness of medical ethics education: a systematic review. MedEdPublish. 2021;10:175. doi:10.15694/mep.2021.000175.1.

4.Wong MK, Hong DZH, Wu J, et al. A systematic scoping review of undergraduate medical ethics education programs from 1990 to 2020. Med Teach. 2022;44(2):167–186. doi:10.1080/0142159X.2021.1970729.

5.Frenk J, Chen L, Bhutta ZA, et al. Health professionals for a new century: transforming education to strengthen health systems in an interdependent world. Lancet. 2010;376(9756):1923–1958. doi:10.1016/S0140-6736(10)61854-5.

6.Interprofessional Education Collaborative. Core Competencies for Interprofessional Collaborative Practice: Version 3. IPEC; 2023.

